

7.2.2018

**Helsingin kaupunginmuseon lausunto Iso Roobertinkatu 4:n asema-
kaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta**

HEL 2017-008788 T 10 03 03

Helsingin kaupunkiympäristön toimialan asemakaavoituspalvelu on pyytänyt kaupunginmuseolta lausuntoa asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta osoitteessa Iso Roobertinkatu 4. Kaupunginmuseo tarkastelee hanketta perustehtävänsä mukaisesti kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta ja esittää kantanaan seuraavaa.

Asemakaavan muutos koskee Punavuoren kaupunginosan korttelin 94 tonttia 4 osoitteessa Iso Roobertinkatu 4. Asemakaavamutoksen tavoitteena on mahdollistaa olemassa olevan toimisto- ja liikerakennuksen korottaminen yhdellä kerroksella. Uuteen kerrokseen sijoitetaan asuinhuoneistoja.

Alueella on voimassa asemakaava vuodelta 1887, jossa on osoitettu ainoastaan kortteli- ja tonttijaot. Alueella on voimassa rakennuskielto 12416 asemakaavan laatimiseksi. Rakennuskielto on voimassa 11.10.2018 asti.

Voimassa olevassa Yleiskaava 2002:ssa alue on merkitty asumisen ja toimitilan kerrostalovaltaiseksi alueeksi. Helsingin uudessa yleiskaavassa (kaupunginvaltuusto 26.10.2016) alue on merkitty kantakaupungin C2-alueeksi, jota kehitetään toiminnallisesti sekoittuneena asumisen, kaupan ja julkisten palveluiden, toimitilojen, hallinnon, puistojen, virkistys- ja liikuntapalvelujen sekä kaupunkikulttuurin alueena.

Tontilla sijaitsee vuonna 1967 valmistunut Eliel Muoniovaaran ja Eero Oulasvirran suunnittelema liike- ja toimistorakennus, jossa on viisi maanpäällistä kerrosta ja yksi kellarikerros. Rakennuksen katutasossa ja kellarikerroksessa on liiketilaa ja ylemmissä kerroksissa toimistotilaa. Pysäköintipaikat ovat kansipihalla, jonne ajo tapahtuu Yrjönkadun puolelta.

Eliel Muoniovaara oli yksi huomattavista toimistorakennusten suunnittelijoista 1960-luvulla. Hänen tunnetuimpia töitään aikakaudelta ovat Aikatalo (1961) Mikonkadulla sekä Metallitalo (1965) Hakaniemessä. Lisäksi Muoniovaaran erikoisalaa arkkitehtina olivat elokuvateatterit, joita hän suunnitteli uransa aikana noin 90.

7.2.2018

Iso Roobertinkatu 4:n leimallinen piirre on sileä, punatiilinen julkisivu, jota rytmittävät suuret, lähes neliömäiset ikkunat. Ratkaisu poikkeaa 1960-luvun valtavirrasta, jolloin toimistorakennuksissa tyypillisesti suositettiin korostetun vertikaalista tai verkkomaista julkisivujäsentelyä sekä metalli- tai lasilevyverhoiluja. Epätyypillisen julkisivuratkaisun ilmeinen peruste on rakennuksen sopeuttaminen ympäröivään Iso Roobertinkadun alkupään rakennuskantaan, joka valtaosin koostuu tiilimuurirunkoisista kerrostaloista 1800-luvun loppupuolelta ja 1900-luvun alusta. Rakennus on siten verraten harvinainen esimerkki ympäristöön sopeuttavasta pyrkimyksestä 1960-luvun toimistorakentamisessa. Tämä on rakennuksen erityinen arvo, jonka kaupunginmuseon näkemyksen mukaan tulisi ohjata myös sen korotushanketta.

Ehdotetussa korotussuunnitelmassa uusi kerros on toteutettu alkuperäistä materiaalimaailmaa mukailleen tumman punaiseksi poltetusta tiilestä, mikä on museo mielestä kannatettava lähtökohta. Suunnitelmassa Iso Roobertinkadun puolelle on sijoitettu neljä asuntoa, joiden osittain lasitetut parvekkeet avautuvat kohti kävelykatua. Parvekkeiden lasitettu osa on rakennuksen julkisivukokonaisuuteen ja katutilaan voimakkaasti vaikuttava uusi arkkitehtoninen aihe, sillä lasiosat työntyvät näkyvästi julkisivupinnan ulkopuolelle ja hahmotellun uuden räystäslinjan yläpuolelle (90 cm). Näin ne muodostavat korkean ja suurikokoisen ulospäin työntyvän lasisen elementin, joka ei luontevasti sopeudu itse rakennukseen, eikä myöskään ota huomioon viereisiä rakennuksia. Siten nämä kookkaat lasiosat muuttaisivat Iso Roobertinkadun katukuvaa olennaisella tavalla.

Kaupunginmuseon mielestä Iso Roobertinkatu 4:n rakennuksen korotus on mahdollinen, koska se poikkeaa selvästi kadun vallitsevasta räystäslinjasta muita matalampana, ja alkuperäinen arkkitehtuuri antaa siihen mahdollisuuden. Ehdotetun suunnitelman kaupunkikuvallisia vaikutuksia on kuitenkin vielä syytä tutkia erityisesti suhteessa parvekkeiden lasitettuihin osiin, ja pyrkiä rakennuksen arkkitehtuurin hienovaraisempaan muuttamiseen.

Hanke on esimerkki korottamalla toteutettavasta täydennysrakentamisesta, joka tukeutuu rakennuksen ominaispiirteisiin julkisivumateriaalin osalta, mutta muuttaa silti merkittävästi alkuperäistä arkkitehtuuria. Hanke on vaativa täydennysrakentamisen suunnittelukohde ja vaikutuksiltaan moniulotteinen myös kaupunkikuvallisesta näkökulmasta, jolloin laaja-alainen arviointi ja ohjaus ovat tarpeellisia niin rakennussuojelun kuin täydennysrakentamisen näkökulmasta. Siksi kaupunginmuseo katsoo, että hanke olisi syytä käsitellä kaupunkikuvatoimikunnassa, jossa asemakaavoituksen, rakennusvalvonnan, kaupunkikuvan, täydennysrakentamisen ja rakennussuojelun asiantuntemus ovat edustet-

Helsingin kaupunki

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Kulttuuripalvelukokonaisuus
Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö
Kulttuuriympäristötiimi,
kulttuuriympäristöpäällikkö

Lausunto

3 (3)

7.2.2018

tuna. Museo esittää, että se kutsuttuna asiantuntijatahona osallistuisi toimikunnan kokoukseen, jossa asiaa käsitellään.

Kaupunginmuseolla ei ole muuta huomautettavaa Iso Roobertinkatu 4:n asemakaavan muutosluonnoksesta.

Lisätiedot

Petteri Kummala, tutkija, puhelin: 310 36940
petteri.kummala(a)hel.fi

Sari Saresto
kulttuuriympäristöpäällikkö